

Anette/Fitzek, Ingrid (Hg.): Gender als Indikator für gute Lehre: Erkenntnisse, Konzepte und Ideen für die Hochschule. Opladen/Farmington Hills: 65–85.

5. Keitel, Christine (2010): Geschlechtererziehung in der Mathematiklehrerinnen- und -fortbildung – Ein immer noch verdrängtes Problem? In: Koreuber, Mechthild (Hg.): Geschlechterforschung in Mathematik und Informatik. Eine (inter)disziplinäre Herausforderung. Baden-Baden: S. 37–48.

6. Mischau, A. et al. (2010) : Auf dem Weg zu genderkompetenten LehrerInnen im Unterrichtsfach Mathematik. In: Journal Netzwerk Frauen- und Geschlechterforschung NRW 27/2010, S. 29–39.

REFERENCES

1. Pazyura, 56 N. V. (2009). *Genderne pytannya v osvithniy systemi KNR*. [Gender issue in the education system of PRC] Naukovyy visnyk Chernivetskooho universytetu: zb. nauk. praz / Chernivtsi : ChNU .

2. Blunck, A. (2009): GenderMathematik – ein Projekt zur Verbesserung der Lehramtsausbildung im Fach Mathematik. Hamburg, [Elektronnyy resurs] – Режим доступу: <http://www.mathematik.uni-dortmund.de/> pdf

3. Budde, J.: Mathematikunterricht und Geschlecht. Empirische Ergebnisse und pädagogische Ansätze. Bonn, Berlin: BMBF 2009.

4. Jansen-Schulz, Bettina/van Riesen, Katharina (2009): Integrative Gendering in Curricula, Hochschuldidaktik und Aktionsfeldern der LeuphanUniversität Lüneburg. In: Auferkorte-Michaelis, Nicole/Stahr, Ingeborg/Schönborn,

Anette/Fitzek, Ingrid (Hg.): Gender als Indikator für gute Lehre: Erkenntnisse, Konzepte und Ideen für die Hochschule. Opladen/Farmington Hills.

5. Keitel, Christine (2010): Geschlechtererziehung in der Mathematiklehrerinnen- und -fortbildung – Ein immer noch verdrängtes Problem? In: Koreuber, Mechthild (Hg.): Geschlechterforschung in Mathematik und Informatik. Eine (inter)disziplinäre Herausforderung. Baden-Baden.

6. Mischau, A. et al.: Auf dem Weg zu genderkompetenten LehrerInnen im Unterrichtsfach Mathematik. In: Journal Netzwerk Frauen- und Geschlechterforschung NRW 27/2010.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ГРИВКОВА Олена Яківна – аспірантка відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України.

Наукові інтереси: актуальні проблеми гендерної педагогіки, формування гендерної компетентності майбутніх вчителів.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

GRYVKOVA Olena Yakivna – post-graduate student of the Institute of Pedagogical and Adult Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine.

Scope of scientific interests: actual problems of gender pedagogy, formation of gender competence of future teachers.

*Дата надходження рукопису 24. 11. 2017 р.
Рецензент – д. п. н. професор О. С. Радул*

УДК 345. 567.

КЛИМЧУК Ангеліна Миколаївна – викладач кафедри іноземної філології Київського національного університету культури і мистецтв e-mail: klymtchoukangelina@gmail.com

ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ЯК НАУКА ПРО МАЙСТЕРНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ВПРОВАДЖУВАТИ СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Технологізація науки та освіти зумовила пошуки інноваційних методів навчання, сучасних інтерактивних технологій та креативного вирішення проблем вивчення іноземних мов. Відповідно зростають вимоги щодо професійної компетентності майбутніх вчителів у застосуванні педагогічних технологій, засобів та способів навчання, що сприятимуть досягненню запланованих цілей

та результатів. В умовах розвитку сучасного суспільства, де інформаційні технології відіграють важливу роль, ключовим аспектом у навчальному процесі залишається вибір та впровадження учителем тих педагогічних технологій, які спрямовані на отримання найефективніших результатів. Сучасні педагогічні технології вивчення іноземних мов засновані на використанні інформаційних технологій: аудіо- та відеоматеріалів, освітніх он-лайн платформ,

© Климчук А. М. 2018

блогів та навчальних сайтів, що безумовно стало невід'ємним компонентом в методичному арсеналі вчителів іноземних мов. Їх роль в процесі навчання та вивчення іноземної мови важко переоцінити, проте поруч з інформаційними технологіями чільне місце займають педагогічні технології креативного спрямування. Останні стали рушійною силою розвитку особистості учня, подолання мовного бар'єра та вдосконалення навичок професійної іншомовної комунікативної компетенції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття педагогічної технології стало предметом дискусій серед науковців, вчених та філософів наприкінці ХІХ – на початку ХХ століття. Проблеми детермінації педагогічної технології присвячено низку педагогічних досліджень таких українських вчених, як С. О. Сисоєва, В. П. Безпалько, А. Алексюк, П. Воловик, М. Ф. Тарасенко, М. М. Чепіль, Н. З. Дудник, А. Нісімчук, О. Шпак та ін. Результати аналізу психолого-педагогічних досліджень показали, що існує тісний зв'язок педагогічних технологій із педагогічною майстерністю, що пов'язано з філософським підґрунтям даного поняття, адже технологія «є своєрідним наочним способом самоствердження людини в світі природи на підставі праці й пізнання і одночасно розгортанням в цьому процесі людських здібностей та творчих обдарувань» [2; 25].

Метою статті є обґрунтувати сутність поняття педагогічної технології та розглянути дане поняття в контексті розвитку педагогічної майстерності майбутніх вчителів іноземних мов у професійній діяльності, навести приклади завдань та вправ креативного спрямування, що сприяють оптимізації вивчення іноземних мов.

Виклад основного матеріалу дослідження. Історично поняття «технології» розглядалось у виробничій діяльності як мистецтво володіння процесом або сукупність знань про способи та засоби оброблення матеріалів. Під впливом науково-технічного прогресу та динамічних змін розвитку суспільства в цілому термін «технологія» екстраполював на кожен сферу людської діяльності, зокрема знайшов своє місце у сфері освіти та науки [1].

Технологічний підхід до навчання, системотворчим елементом якого є технологія, за допомогою якої здійснюється взаємодія вчителя та учня, набув особливого значення в умовах розвитку науки та освіти сьогодення та «оцінюється як важливий і необхідний закономірний методичний компонент всієї педагогічної системи» [4; 14].

Педагогічна технологія, основою якої є інноватика, покликана оптимізувати та збагатити навчальний процес, що суттєво відрізняє її від встановленого в педагогіці терміну методики. Методика – значно вужче поняття, що діє в межах певного предмета та представляє змістові, якісні чи варіативні частини.

Технологія – це комплекс, що складається із запланованих результатів та засобів оцінки для корекції та вибору методів, прийомів набору моделей навчання, розроблених викладачем. Метою вчителя є організація вивчення іноземної мови у відповідності з сучасними педагогічними технологіями та імплементація інноваційно-креативних завдань.

І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос, О. Г. Мирошник, В. А. Семиченко, Н. М. Тарасевич визначають чотири рівні оволодіння педагогічною майстерністю: елементарний, базовий, досконалий та креативний. Креативний рівень оволодіння педагогічною майстерністю як зазначають вчені: «характеризується ініціативністю і творчим підходом до організації професійної діяльності. Вчитель самостійно конструює оригінальні педагогічно доцільні прийоми взаємодії» [6].

Майбутні вчителі іноземних мов мають оволодіти майстерністю впроваджувати сучасні педагогічні технології та застосовувати завдання креативного характеру, оскільки майстерність педагога тісно пов'язана з творчістю. Як зазначає І. А. Зязюн: «Щоб бути майстром, необхідно володіти особистісною професійною неповторністю й унікальністю, своїм стилем діяльності, концептуальністю професійного мислення. Тому у справжнього майстра-педагога з'являється своя авторська система, своя школа, свої послідовники» [3].

У своєму практичному посібнику з методики викладання іноземної мови Франсуа Вейсс, французький педагог та лінгвіст, виділяє цілий розділ, присвячений завданням креативного характеру. Особливістю даних завдань є повна або часткова адаптація згідно теми уроку чи вікової категорії учнів. Провідною метою даних в посібнику креативних завдань є розвиток уяви та спонтанного мовлення учнів та звільнення від заангажованого уявлення про навчання як монотонного повторення вивченого матеріалу. Різноманітність завдань, починаючи від так званої лексичної креативності (створення власних нових слів) до структурної (створення словосполучень, фраз, речень, розповідей) має на меті заохочення учнів до пошуку та прагнення

критично мислили, застосовуючи набуті теоретичні знання у практиці мовлення.

Однією з провідних ознак педагогічної технології є її багатогранність, відтворюваність, стійкість та на противагу методиці, що існує в межах однієї навчальної дисципліни, здатність переносити виконання поставлених завдань на вивчення різних навчальних дисциплін. Наприклад, «Les mots-valises» («Слова-гібриди») – це вправа, мета якої – ознайомити учнів зі структурою побудови слів в іноземній мові. Учитель знайомить учнів з лексичними одиницями з певної теми, скажімо «Одяг», «Тварини», «Їжа», «Погода», «Гаджети», «Професії», тощо, та пропонує створити власні одяг, страву, тварину, гаджет, професію, поєднуючи два або ж три слова разом та звертаючи увагу на побудову слова (фр. мова – *jupe + pantalon = pantalupe*, англ. мова – *squid+shark = squidark*). Враховуючи вікові особливості та лінгвістичні здібності учнів, майстерний вчитель може використати дане завдання в якості «brainstorming activity» («мозкового штурму») як вступ чи повторення з певної теми або ж навпаки ангажувати учнів створювати власні проекти, описуючи свої «винаходи» та розширюючи тему. В даному завданні вбачаємо міждисциплінарні зв'язки: вчитель малювання, праці чи будь-якої іноземної мови може застосувати схожу технологію на практиці.

Іншим прикладом є вправи, спрямовані навчити учнів вільно висловлюватись іноземною мовою на фразовому та понадфразовому рівні та розвивати спонтанність мислення. Для початку вчитель разом з учнями створює два списки слів, наприклад, професії або відомі люди та список предметів повсякденного вжитку, нумеруючи їх від 1 до 10 (Таблиця 1).

Таблиця 1

Французька мова

<u>un pilote</u>	<u>un marteau</u>
<u>une caissière</u>	<u>un tube de</u>
<u>un gangster</u>	<u>rouge à lèvres</u>
<u>la reine</u>	<u>un saxophone</u>
<u>d'Angleterre</u>	<u>un pot de miel</u>
<u>un pompier</u>	<u>un aspirateur</u>
<u>Jeanne d'Arc</u>	<u>une épée</u>
<u>un professeur</u>	<u>une baguette</u>
<u>un chef</u>	<u>une montre</u>
<u>d'orchestre</u>	<u>un portable</u>
<u>un facteur</u>	<u>une casquette</u>
<u>un boulanger</u>	

Англійська мова

a janitor	a saucer
a lawyer	a can-opener
a keeper	a charger
a conductor	a comb
a newsagent	a necklace
a waiter	a key
Sponge Bob	a sword
Prince Charles	a nail
Picasso	a hammer
a fireman	a shell

Далі кожному учню надається два номери, що відповідають словам у списках, з якими він має сформулювати запитання і дати на нього відповідь. Наприклад, *Вчитель: «Olga, 4/6»*

Ольга: фр. мова «Que peut faire la reine d'Angleterre avec une épée?» – «Elle peut l'utiliser comme couteau de cuisine».

англ. мова «What can a conductor do with a key?» – «He can present it to the guitarist».

Відповідно до поставленої вчителем мети та очікуваних результатів дане завдання варіюватиметься від простішого (з меншою кількістю лексичних одиниць) до найскладнішого завдання (з трьома чи чотирма списками слів, складнішою граматиною, тощо).

Це одним прикладом креативних завдань є створення структурованої історії. Метою даного завдання є створити розповідь згідно параметрів та заданої комунікативної ситуації. Дане завдання проводиться в групах по п'ять чоловік або ж в парах. Вчитель пропонує учням дати відповідь на п'ять питань: фр. мова: 1) Qui? 2) (a fait) Quoi?

3) Où? 4) Quand? 5) Pourquoi?

англ. мова: 1) Who? 2) What? 3) Where?

4) When? 5) Why?

Кожен учень відповідає лише на одне запитання, записує власну відповідь на листку паперу, загинає його, та передає наступному. В результаті учні отримують структуровану розповідь, що зазвичай носить жартівливий характер та сприяє створенню позитивної атмосфери в класі.

Усі вище наведені вправи та їх похідні виступають прикладами простої імплементації креативної діяльності в процесі вивчення іноземних мов. Вважаємо, що використання подібних творчих вправ та завдань є тими інструментами та засобами навчання, які майбутні вчителі іноземних мов мають впроваджувати у своїй професійній

діяльності. Завдяки спонтанному характеру та творчому компоненту вище зазначених вправ, використання сучасних педагогічних технологій та креативних методів навчання сприяє розвитку педагогічної майстерності вчителя.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Використання педагогічних технологій тісно пов'язано з розвитком педагогічної майстерності вчителів та їх високого професіоналізму. Сучасні педагогічні технології – рушій в сфері освіти та в педагогічній науці в цілому. Це розроблений вчителем комплекс засобів та способів навчання, цілей та запланованих результатів, що має на меті удосконалення та оптимізацію навчального процесу. Перспективи подальших наукових досліджень вбачаємо у наступних пошуках інноваційних педагогічних технологій, що сприятимуть оптимізації та досягнення набагато ефективніших результатів, ніж пропонує нам сьогодні.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник / І. М. Дичківська. – 2-ге вид., доповн. – К.: Академвидав, 2012. – 352 с.
2. Зуєв В. М. Поняття технології в сучасній філософії/ ВІСНИК НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка. Випуск 3, 2010. – 23–26 с.
3. Зязюн І. А. Педагогічна майстерність як технологія педагогічної дії. – К.: ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2016. – Випуск 1. – Частина 1. – 344 с.
4. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии: Учебное пособие. – М.: Народное образование, 1998. – 589 с.
5. Стрельников В. Ю., Брітченко І. Г. Сучасні технології навчання у вищій школі. – Полтава: ПУЕТ, 2013. – 309 с.
6. Чепіль М. М. Педагогічні технології: навч. посіб. / М. М. Чепіль, Н. З. Дудник. – К.: Академвидав, 2012. – 224 с.
7. François Weiss Jouer, communiquer, apprendre. – Hachette Livre, 2002. – 127 p.

REFERENCES

1. Dichkivska, I. M. (2012). *Innovaziyini pedagogishni tehnologiy*. [Innovative pedagogical technologies: textbook] / I. M. Dychkivska – 2nd form., Supplement. – K.: Academic Edition.
2. Zuev, V. M. (2010). *Ponytty tehnologii v sushasni filosofii*. [Concept of technology in modern philosophy / NEWSLETTER NTUU «KPI». Philosophy. Psychology. Pedagogy. Issue 3].
3. Zyazyun, I. A. (2016). *Pedagogishna maisternist yk tehnologiy pedagogishnoy dii*. [Pedagogical skill as a technology of pedagogical action]. – K.: DIVN «University of Management Education». – Issue 1. – Part 1.
4. Selevko, G. K. (1998). *Sovremenni obrazovatelni tehnologii*. [Modern Educational Technologies: Tutorial]. – M.: People's Education.
5. Strelnikov, V. Yu., Britchenko, I. G. (2013). *Sushasni tehnologii navshanny u vishii skoli*. [Modern technologies of teaching in high school]. – Poltava: PUT.
6. Chapil, M. M. (2012). *Pedagogishni tehnologii*. [Pedagogical Technologies: Teach. manual / M. M. Chapil, N. Z. Dudnik]. – K.: Academic Edition.
7. François Weiss Jouer, communiquer, apprendre. – Hachette Livre, 2002.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

КЛИМЧУК Ангеліна Миколаївна – викладач кафедри іноземної філології Київського національного університету культури і мистецтв.

Наукові інтереси: особливості підготовки майбутніх вчителів іноземних мов, застосування креативних методів та сучасних технологій вивчення іноземних мов, креативний розвиток учнів в процесі вивчення іноземних мов.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

KLYMCHUK Angelina Mykolaivna – English and French language professor at Kyiv national university of culture and arts.

Circle of scientific interests: peculiarities of future ESL teachers' preparation, new creative methods and contemporary foreign language learning technology application, students' creative development in the course of foreign language learning.

Дата надходження рукопису 10. 11. 2017 р.
Рецензент – д.п.н. професор С. І. Шандрюк